

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

**pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat
de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale
administrare de Societatea Bursa Română de Mărfuri
(Romanian Commodities Exchange) — S.A.**

Având în vedere prevederile art. 99 lit. d), ale art. 100 pct. 72 și ale art. 146 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, și ale art. 3 din Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulilor generale privind piața centralizată de gaze naturale,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A., prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A., operatorii economici din sectorul gazelor naturale și clienții eligibili noncasnici ce participă la piețele centralizate de gaze naturale administrate de

Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A. vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Departamentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei vor urmări respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileț

București, 19 iulie 2013.
Nr. 51.

ANEXĂ

REGULAMENT

**privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale
administrare de Societatea Bursa Română de Mărfuri
(Romanian Commodities Exchange) — S.A.**

Scop

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește cadrul organizat pentru tranzacționarea pe piețele centralizate de gaze naturale, cu excepția pieței de echilibrare, pe termen scurt, mediu și lung.

Domeniul de aplicare

Art. 2. — Prezentul regulament se aplică producătorilor, titularilor de licență de furnizare și titularilor de licență de transport din sectorul gazelor naturale.

Prin excepție, la tranzacțiile organizate pe piețele centralizate de gaze naturale pot participa și clienții eligibili noncasnici, însă numai în vederea achiziționării de gaze naturale.

Termeni, definiții și abrevieri

Art. 3. — În înțelesul prezentului regulament, termenii și abrevierile folosite au următoarea semnificație:

a) *activ* — contractul de furnizare gaze naturale în care cantitatea, prețul și perioada de livrare urmează să fie completate în urma efectuării de tranzacții pe piața centralizată de gaze naturale; contractul poate fi unul standard, definit de operatorul pieței centralizate și avizat de autoritatea competentă, sau unul definit de către un operator economic; obiectul tranzacționării pe piața centralizată a gazelor naturale este un activ;

b) *operatorul piețelor centralizate* — persoana juridică titulară de licență care asigură organizarea și administrarea piețelor centralizate de gaze naturale, cu excepția pieței de echilibrare, în vederea tranzacționării de gaze naturale pe termen scurt, mediu și lung;

c) *autoritatea competentă* — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);

d) *broker* — persoana fizică aflată în relații de muncă cu operatorul economic sau cu o societate de brokeraj desemnată în Convenția de participare, având ca principale atribuții menținerea relației cu operatorul pieței centralizate, introducerea și întreținerea ordinelor în timpul ședințelor de tranzacționare și dreptul de a angaja răspunderea operatorului economic pe care îl reprezintă în relația cu operatorul pieței centralizate;

e) *contract-cadru de vânzare-cumpărare* — contractul standardizat de vânzare-cumpărare, definit de operatorul piețelor centralizate și avizat de autoritatea competentă, pe care operatorii economici trebuie să îl folosească în cadrul tranzacționării pe piața centralizată de gaze naturale (contract de tip „forward”); excepție de la folosirea contractului standardizat de vânzare-cumpărare este situația inițierii unui ordin de către un operator economic, situație în care contractul de vânzare-cumpărare va fi definit de operatorul economic care inițiază ordinul (contract de tip „Over The Counter”);

f) *convenția de participare* — convenția standardizată ce prevede drepturile și obligațiile reciproce dintre operatorul economic și operatorul pieței centralizate de gaze naturale, cu excepția pieței de echilibrare, în vederea tranzacționării de gaze naturale pe termen scurt, mediu și lung;

g) *excepția de joc* — contractul de joc nu produce efecte obligatorii și, deci, creditorul (câștigătorul) nu are acțiune în justiție pentru a-și reclama câștigul; astfel, debitorul acționat în justiție poate opune creditorului lipsa de efecte obligatorii și de sancțiune a jocului, denumită *excepție de joc*, care este o excepție de ordine publică;

h) *operator economic* — persoana fizică sau juridică din sectorul gazelor naturale care desfășoară cel puțin una dintre activitățile următoare: producție, transport, distribuție, furnizare, administrare de piețe centralizate, cumpărare sau înmagazinare de gaze naturale, inclusiv GNL;

i) *ordinul inițiator* — ofertă de vânzare/cumpărare inițiată de către un operator economic din sectorul gazelor naturale, căreia i se asociază cel puțin un contract de vânzare-cumpărare cu caracteristici definite de operatorul economic;

j) *piața centralizată de gaze naturale* — cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor cu gaze naturale între operatori economici din sectorul gazelor naturale care funcționează pe baza unor reguli specifice aprobate de autoritatea competentă;

k) *prețul cel mai bun* — prețul cel mai mic în situația ordinelor de vânzare, respectiv prețul cel mai mare în situația ordinelor de cumpărare;

l) *tranzacționare totală/parțială* — specificația asociată ordinului introdus și întreținut de brokerul operatorului economic, prin care se specifică dacă ordinul poate fi tranzacționat integral sau se acceptă tranzacții cu cantități mai mici decât cea introdusă/întreținută în ordin.

Produse destinate tranzacționării

Art. 4. — Produsele care pot fi tranzacționate pe piețele centralizate de gaze naturale sunt:

a) gaze naturale din producția internă, cu perioada de furnizare de 1/3/6/12 luni;

b) gaze naturale în amestec intern — import, în dozajul lunar aprobat de ANRE, cu perioada de furnizare de o lună;

c) gaze naturale din import, cu perioada de furnizare de 1/3/6/12 luni;

d) gaze naturale în amestec intern — import, în alt dozaj decât cel aprobat de ANRE sau cu altă perioadă de furnizare decât cea menționată la lit. b);

e) gaze naturale destinate exportului.

Art. 5. — Pentru produsul menționat la art. 4 lit. a), contractul de furnizare va fi fie cel standardizat, definit de operatorul piețelor centralizate și avizat de autoritatea competentă, fie cel propus de operatorul economic inițiator, iar pentru produsele menționate la art. 4 lit. b), c), d) și e) contractul de furnizare va fi cel al operatorului economic.

Organizarea și desfășurarea ședințelor de tranzacționare

Art. 6. — Tranzacțiile efectuate în conformitate cu prevederile prezentului regulament sunt considerate, pentru participanți, acte de comerț și dau naștere unor obligații valabile cărora nu li se poate opune excepția de joc.

Art. 7. — Înscrierea, suspendarea sau revocarea participanților, depunerea ofertelor și organizarea ședințelor de tranzacționare se desfășoară în conformitate cu procedurile operaționale specifice, elaborate de operatorul piețelor centralizate și avizate de autoritatea competentă.

Art. 8. — Operatorul piețelor centralizate asigură tranzacționarea prin negociere continuă pe platformă electronică de tranzacționare (on-line) și prin organizarea de ședințe de tranzacționare cu prezență fizică.

Art. 9. — Pentru activele definite pe baza ordinelor inițiatoare se vor organiza ședințe de tranzacționare electronice sau cu prezență fizică.

Art. 10. — Ședințele de tranzacționare sunt programate de operatorul piețelor centralizate. Programul ședințelor de tranzacționare este public pe site-ul specializat al operatorului piețelor centralizate.

Art. 11. — Ședințele de tranzacționare sunt coordonate și supravegheate de un coordonator de ședință, care are următoarele atribuții:

a) să deschidă și să închidă ședințele de tranzacționare;

b) să coordoneze desfășurarea în bune condiții a ședințelor de tranzacționare;

c) să întrerupă, dacă este cazul, ședințele de tranzacționare, cu avizul directorului general;

d) să interzică accesul la negociere a brokerilor care au fost suspendați ori care au pierdut dreptul de a negocia;

e) să întocmească raportul de tranzacționare.

Art. 12. — Ședința de tranzacționare cuprinde 3 etape:

a) deschiderea ședinței;

b) sesiunea de tranzacții;

c) închiderea ședinței.

Art. 13. — În situația tranzacționării de active definite pe baza unui ordin inițiator începând cu momentul publicării ordinului, operatorii economici interesați în participarea la ședința de

tranzacționare pot solicita clarificări operatorului piețelor centralizate.

Art. 14. — Răspunsurile la clarificări se publică alături de celelalte documente asociate ordinului inițiator.

Art. 15. — În conținutul răspunsului la clarificări vor fi menționate și întrebările, dar fără a fi menționată identitatea operatorului economic care a solicitat clarificările.

Art. 16. — Operatorul economic care a transmis ordinul inițiator răspunde clarificărilor dacă acestea sunt adresate operatorului piețelor centralizate cu cel puțin două zile lucrătoare înainte de data la care a fost programată ședința de tranzacționare.

Art. 17. — În urma solicitărilor de clarificare, operatorul economic care a transmis operatorului piețelor centralizate ordinul inițiator are următoarele posibilități:

- a) să modifice documentele asociate ordinului inițiator;
- b) să schimbe data organizării ședinței de tranzacționare.

Tranzacționarea ordinelor. Reguli de tranzacționare

Art. 18. — În situația tranzacționării unui activ definit pe baza unui ordin inițiator, pe sensul ordinului inițiator este permisă introducerea și întreținerea unui singur ordin de către brokerul operatorului economic care a transmis operatorului piețelor centralizate ordinul inițiator.

Art. 19. — Tranzacționarea ordinelor se face cu respectarea mențiunii „Total/Parțial” asociate ordinului, astfel:

- a) dacă este îndeplinită condiția de preț, se efectuează tranzacție dacă ordinul cu cantitatea cea mai mare are mențiunea „Parțial”;
- b) dacă cele două ordine pentru care este îndeplinită condiția de preț au aceeași cantitate, indiferent de mențiunea „Total/Parțial” asociată ordinelor, se efectuează tranzacție.

Art. 20. — În situația în care condiția de preț este îndeplinită de două sau mai multe ordine, tranzacționarea se face începând cu ordinul cu prețul cel mai bun, sub rezerva respectării mențiunii „Total/Parțial”.

Garanții

Art. 21. — Pentru a putea tranzacționa, un operator economic trebuie să constituie o garanție în favoarea operatorului piețelor centralizate, în cuantumul stabilit de acesta în procedurile specifice de tranzacționare.

Art. 22. — În situația în care operatorul economic nu este parte în tranzacție, garanția i se restituie în cel mult 3 zile lucrătoare, pe baza unei cereri în care se menționează, dacă acesta nu e menționat în Convenția de participare, contul în care se face restituirea.

Art. 23. — În situația în care operatorul economic este parte într-o tranzacție, dar cu o cantitate mai mică decât cea pentru care a depus garanție, mențiunea prevăzută la art. 22 se aplică pentru partea din garanție asociată cantității netranzacționate.

Art. 24. — În situația în care operatorul economic este parte într-o tranzacție, garanția este blocată de operatorul piețelor centralizate până la semnarea contractului de furnizare. În această perioadă, garanția blocată nu poate fi folosită pentru garantare în scopul participării la o altă ședință de tranzacționare.

Art. 25. — Operatorul piețelor centralizate va executa garanția operatorului economic în următoarele situații:

- a) operatorul economic nu semnează contractul de furnizare;

b) operatorul economic a transmis operatorului piețelor centralizate un ordin inițiator, dar brokerul său nu s-a prezentat sau nu a negociat în timpul ședinței de tranzacționare programate pe baza ordinului său inițiator.

Art. 26. — Operatorul piețelor centralizate va executa garanția ambilor operatori economici parte în contract, în situația în care în contractul de furnizare semnat nu este consemnată aceeași cantitate cu cea tranzacționată sau același preț cu cel al tranzacției.

Art. 27. — Garanția executată de operatorul piețelor centralizate se va vira astfel:

- a) părții din contractul de furnizare prejudiciate prin nesemnarea contractului de către cealaltă parte;
- b) părții/părților declarate câștigătoare — în situația în care operatorul economic care a transmis ordinul inițiator nu semnează contractul de furnizare;
- c) operatorului piețelor centralizate — în orice altă situație decât cele menționate anterior.

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 28. — Tranzacționarea pe piețele centralizate de gaze naturale este voluntară.

Art. 29. — Un operator economic se poate retrage din propria inițiativă de la participarea pe o piață centralizată de gaze naturale în baza unei înștiințări scrise, semnată de reprezentantul legal al operatorului economic.

Art. 30. — Operatorul piețelor centralizate poate suspenda sau poate exclude un operator economic de la participarea la piața centralizată în situația în care acesta nu respectă prevederile prezentului regulament, ale convenției de participare sau ale procedurii de tranzacționare.

Art. 31. — În situația programării unei ședințe de tranzacționare pe baza unui ordin inițiator, operatorul piețelor centralizate va publica pe site-ul său specializat ordinul inițiator, documentele asociate ordinului inițiator și orice alte informații considerate necesare.

Art. 32. — În urma organizării ședințelor de tranzacționare, operatorul piețelor centralizate va publica pe site-ul său specializat rezultatele sesiunii de licitație a gazelor naturale, precizând prețul de pornire, prețul de adjudecare, cantitatea contractată, perioada de livrare, precum și lista participanților la licitație.

Art. 33. — Datele și informațiile menționate la art. 31 și 32 vor fi publice pe site-ul specializat al operatorului piețelor centralizate pe o perioadă minimă de 2 ani.

Art. 34. — Operatorul piețelor centralizate va face public în procedura de tranzacționare tariful perceput pentru serviciul efectuat în calitate de operator al piețelor centralizate și va publica pe pagina sa web respectivele proceduri.

Art. 35. — Operatorul piețelor centralizate poate apela la serviciile unei case de compensație, situație în care procedurile acesteia folosite pentru piețele centralizate de gaze naturale vor face obiectul avizării de către autoritatea competentă.

Art. 36. — Orice modificări aduse procedurilor de tranzacționare de către operatorul piețelor centralizate vor intra în vigoare numai după obținerea avizului autorității competente.